

ירושלים, ה' בניסן תשע"ב
28 במארס 2012
12LM1093

לכבוד

התאגידים הבנקאיים והחברות לכרטיסי אשראי ליד: המנכ"ל

הנדון: מסגרת באזל III - יחסי הון ליבה מינימליים¹

1. כחלק מלקחי המשבר העולמי, שהחל בשלהי 2007, רשויות פיקוח מובילות בעולם הגיעו למסקנה כי הון הליבה בבנקים, המורכב בעיקר מהון המניות והרווחים הצבורים, הוא הרכיב העיקרי הסופג הפסדים גם במהלך העסקים הרגיל, ולכן החזקתו ברמה נאותה חיונית לשם סיוע לבנקים המצויים בקשיים ואף למניעת קריסתם.
2. בדצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל לפיקוח בין-לאומי על בנקים מסגרת עבודה מעודכנת לדרישות הון מבנקים, המכונה "באזל III"². במרכז מסגרת העבודה עומדת דרישה להגדלת ההון ושיפור איכותו, בעיקר באמצעות הגדלת חלקו של הון הליבה בבסיס ההון. כן התייחסה הוועדה לצורך בטיפול מיוחד במוסדות פיננסיים בעלי השפעה מערכתית משמעותית.
3. בעקבות המשבר ופרסום באזל III ניכרת בעולם מגמת הגדלה מהותית של הון בנקים, ובעיקר של רכיבי הליבה בהון.
4. הפיקוח על הבנקים החל בהיערכות לאימוץ באזל III בישראל, וכחלק מתהליך האימוץ, נקבעו יחסי הון ליבה מינימליים חדשים עבור תאגידים בנקאיים וחברות לכרטיסי אשראי, כמפורט במכתב זה. בקביעת יחסים אלו הבאנו בחשבון את הצורך להבטיח את יציבות המערכת הבנקאית בישראל ואת המשך תמיכתה בצמיחה של המשק. בין היתר התייחסנו למאפיינים של המשק ושל המערכת הבנקאית בישראל, כמפורט להלן:
  - המשק הישראלי חשוף לסיכונים מהותיים הייחודיים לו. מלבד זאת המשק קטן ופתוח, ורכיב היצוא בתוצרו הוא משמעותי. מצב זה מגדיל את חשיפת המשק לזעזועים בחו"ל, במיוחד במדינות אירופה ובארה"ב, ולסיכונים בגין שינויים בשערי החליפין.
  - המערכת הבנקאית מתאפיינת ברמת ריכוזיות גבוהה. ריכוזיות זו יוצרת זיקה חזקה בין יציבות התאגידים הבנקאיים לבין הפעילות הריאלית ופעילות המשק בכללותו. מעבר לכך, מספר קטן יחסית של קבוצות עסקיות, שהן צרכניות אשראי מהותיות, חושף את מערכת הבנקאות לסיכון גבוה של ריכוזיות אשראי. ריכוזיות זו גם יוצרת קשרי גומלין חזקים בין הבנקים לבין עצמם ובין הבנקים ליתר הפעילות הפיננסית.

¹ במסמך זה, הון ליבה - הון עצמי מרובד 1 (Common equity tier 1)

² "Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems", Basel Committee on banking supervision, December 2010 (rev June 2011)
תרגום המסמך מובא באתר בנק ישראל.

- מפני ממדיה של המערכת הבנקאית ביחס לגודלו של המשק והמספר המועט יחסית של תאגידים בנקאיים הפועלים בישראל, כמעט כל התאגידים הבנקאיים בישראל הם בעלי השפעה מערכתית משמעותית. המשבר האחרון הראה כי מדינות נוטות לסייע למערכת הבנקאית כדי לשמור על יציבותה, ולכן מן ההכרח למזער את ההסתברות לכשל באחד הגופים הפועלים במערכת זו.

- במשק פועלים מספר תאגידים בנקאיים גדולים במיוחד ביחס לגודל המשק. היקף פעילותם וחוסר היכולת של גופים פיננסיים אחרים לרכוש תאגידים כאלה או להתמזג עם פעילותם, במקרה של כשל, מחייבים קביעת דרישת הון ליבה גבוהה יותר לגביהם.

5. לאור האמור לעיל, נדרשים התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי לפעול כלהלן:

- לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי של 9% עד ליום 1.1.2015.³
- נוסף על האמור לעיל, תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, הוא 20%, או יותר, מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, נדרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי של 10% עד ליום 1.1.2017. עבור תאגידים בנקאיים אלה יחס הון הליבה של 9%, שיש ליישמו עד ליום 1.1.2015, יהיה יעד ביניים.

- יחס הון הליבה יחושב בהתאם להוראות באזל III ולהתאמות שייקבעו בהוראות המפקח לעניין זה.

6. הפיקוח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים להמשיך ולחזק את איתנותם הפיננסית, כנדרש במכתב זה, ובמקביל – להמשיך ולתמוך בצמיחת המשק. לפיכך מצופה מתאגידים בנקאיים להגדיל את יתרת הון הליבה שלהם בהדרגה.

7. התאגידים הבנקאיים נדרשים לעדכן את תכנוני ההון שלהם לשנים הקרובות באופן שהם יתאימו לדרישות המוצגות במכתב זה. לפיכך הפיקוח על הבנקים מצפה מתאגיד בנקאי שיימנע מחלוקת דיבידנד אם בעטייה הוא עלול שלא יעמוד בדרישות כאמור.

8. כחלק מתהליך האימוץ של מסגרת באזל III הפיקוח על הבנקים ממשיך בבחינת יתר ההנחיות הכלולות במסגרת זו, ובכלל זה ליחס הון כולל מינימלי, ויחסי לאופן אימוצן בהמשך.

בכבוד רב,

דוד זקן

המפקח על הבנקים

³ יחס זה כולל כרית לשימור הון בשיעור של 2.5% כמשמעותה בבאזל III וכפי שתאומץ בהוראות המפקח.